

Filosofins historia: Tentamen (100 poäng)

Höst 2025

G: 50-74 poäng

VG: 75-100 poäng

OBS! Skriv dina svar så tydligt som möjligt. Det är ditt ansvar att se till att läraren kan läsa din handstil.

Tema 1: Försokratiker till Aristoteles (25 poäng)

Fråga 1.1 (välj endast en fråga av a och b; svara med 5 till 10 rader; **5 poäng**)

- a) Redogör för Anaximandros *apeiron*
- b) Redogör för Parmenides 'det varande'

Fråga 1.2 (välj endast en fråga av a och b); svara med 5 till 10 rader; **5 poäng**)

- a) Hur bevisar Sokrates att den mänskliga själen är odödlig?
- b) Hur kan Platons idéläran förstås (kom ihåg att vi har diskuterat 4 sätt att förstå läran)?

Fråga 1.3 (svara med minst 15 rader, **15 poäng**)

Hur kommer Aristoteles att etablera definitionen av själen som "den första aktualiteten av den naturliga kroppen som har liv i potentialitet"?

Tema 2: Nyplatoniker till filosofi under medeltiden (25 poäng)

Fråga 2.1 (välj endast en fråga av a och b; svara med 5 till 10 rader; **5 poäng**)

- a) Vad är det Ena enligt Plotinos och varför måste Plotinos postulera det?
- b) Hur besvarar Boethius Porfyrs frågor?

(Porfyrs frågor är: i) om universella grejer (*universalia*) finns; ii) om de finns, om de är kroppsliga eller okroppsliga; iii) om de är okroppsliga, om de existerar avskilda av kroppar eller existerar alltid i en kropp.)

Fråga 2.2 (välj endast en fråga av a och b; svara med 5 till 10 rader; **5 poäng**)

- a) Vad är, enligt Aquinos, en sammansatt substans och vad är essensen av den sammansatta substansen?
- b) Vad är abstraktion enligt Ockham och hur är den annan än abstraktion enligt Aquinos?

Fråga 2.3 (välj endast en fråga av a och b; svara med minst 15 rader; **15 poäng**)

- a) Hur skulle Aquinos och Ockham besvara Porfyrs frågor?
- b) Vad är en *species intelligibilis* och varför, samt hur, avvisar Ockham denna?

Tema 3: Descartes till Kant (35 poäng)

Fråga 3.1 (välj endast en fråga av a och b; svara med minst 10 rader; **10 poäng**)

- a) Varför och hur kommer meditatören, under den första meditationen, kasta bort all kunskap som fås genom sinnen, inklusive sin egen kropp?

b) Hur kommer meditatören, under den andra meditationen, att dra slutsatsen att hen måste existera som en tänkande varelse (en *res cogitans*)?

Fråga 3.2 (välj endast en fråga av a och b; svara med minst 10 rader; **10 poäng**)

- a) Hur resonerar Hobbes, Locke och Hume kring begreppen primära och sekundära kvaliteter?
- b) Hur resonerar Hobbes, Locke och Hume kring begreppen orsak och verkan?

Fråga 3.3 (svara med minst 10 rader, **10 poäng**)

Redogör för utvecklingen av begreppen substans från och med Hobbes till och med Kant

Fråga 3.4 (svara alla frågorna om Kant med korta svar, **5 poäng**)

- a) Vad är analytisk a-priori-kunskap enligt Kant? (**1 poäng**)
- b) Vad är syntetisk a-priori-kunskap enligt Kant? (**1 poäng**)
- c) Vad är a-posteriori-kunskap enligt Kant? (**1 poäng**)
- d) Vad är substans enligt Kant? (**1 poäng**)
- e) Vad är tid och rum enligt Kant? (**1 poäng**)

Tema 4: Logikens historia (15 poäng)

Fråga 4.1 (svara med 5 till 10 rader, **5 poäng**)

Vad är en syllogism enligt Aristoteles? Ge ett exempel

Fråga 4.2 (svara med 5 till 10 rader, **5 poäng**)

Vad är Kants bidrag till logikens historia i termer av innehåll och i termer av metod?

Fråga 4.3 (svara med 5 till 10 rader, **5 poäng**)

Vad är skillnaden mellan mening och referens enligt Frege?

Filosofins historia: Omtentamen (100 poäng)

Höst 2025

G: 50-74 poäng

VG: 75-100 poäng

OBS! Skriv dina svar så tydligt som möjligt. Det är ditt ansvar att se till att läraren kan läsa din handstil.

Tema 1: Försokratiker till Aristoteles (25 poäng)

Fråga 1.1 (välj endast en fråga av a och b; svara med 5 till 10 rader; **5 poäng**)

- a) Redogör för Anaximandros *apeiron*
- b) Redogör för Parmenides 'det varande'

Fråga 1.2 (välj endast en fråga av a och b); svara med 5 till 10 rader; **5 poäng**)

- a) Hur bevisar Sokrates att den mänskliga själen existerar före liv i kroppen?
- b) Hur kan Platons idéläran förstås (kom ihåg att vi har diskuterat 4 sätt att förstå läran)?

Fråga 1.3 (svara med minst 15 rader, **15 poäng**)

Hur kommer Aristoteles att etablera definitionen av själen som "den första aktualiteten av den naturliga kroppen som har liv i potentialitet (= som har organ)"?

Tema 2: Nyplatoniker till filosofi under medeltiden (25 poäng)

Fråga 2.1 (svara med 5 till 10 rader; **5 poäng**)

Vad är det Ena enligt Plotinos och varför måste Plotinos postulera det?

Fråga 2.2 (välj endast en fråga av a och b; svara med 5 till 10 rader; **5 poäng**)

- a) Vad är, enligt Aquinos, en sammansatt substans och vad är essensen av den sammansatta substansen?
- b) Vad är abstraktion enligt Ockham och hur är den annan än abstraktion enligt Aquinos?

Fråga 2.3 (svara med minst 15 rader; **15 poäng**)

Vad är en *species intelligibilis* och varför, samt hur, avvisar Ockham denna?

Tema 3: Descartes till Kant (35 poäng)

Fråga 3.1 (välj endast en fråga av a och b; svara med minst 10 rader; **10 poäng**)

- a) Varför och hur kommer meditatören, under den första meditationen, kasta bort all kunskap som fås genom sinnen, inklusive sin egen kropp?
- b) Hur kommer meditatören, under den andra meditationen, att dra slutsatsen att hen måste existera som en tänkande varelse (en *res cogitans*)?

Fråga 3.2 (svara med minst 10 rader; **10 poäng**)

Hur resonerar Hobbes, Locke och Hume kring begreppen primära och sekundära kvaliteter?

Fråga 3.3 (svara med minst 10 rader, **10 poäng**)

Redogör för utvecklingen av begreppen substans från och med Hobbes till och med Kant

Fråga 3.4 (svara alla frågorna om Kant med korta svar, **5 poäng**)

- a) Vad är analytisk a-priori-kunskap enligt Kant? (**1 poäng**)
- b) Vad är syntetisk a-priori-kunskap enligt Kant? (**1 poäng**)
- c) Vad är a-posteriori-kunskap enligt Kant? (**1 poäng**)
- d) Vad är substans enligt Kant? (**1 poäng**)
- e) Vad är tid och rum enligt Kant? (**1 poäng**)

Tema 4: Logikens historia (**15 poäng**)

Fråga 4.1 (svara med 5 till 10 rader, **5 poäng**)

Vad är en syllogism enligt Aristoteles? Ge ett exempel

Fråga 4.2 (svara med 5 till 10 rader, **5 poäng**)

Vad är Kants bidrag till logikens historia i termer av innehåll och i termer av metod?

Fråga 4.3 (svara med 5 till 10 rader, **5 poäng**)

Vad är skillnaden mellan mening och referens enligt Frege?

LUNDS
UNIVERSITET

Tentamensdatum: 28 oktober 2025
Kurs: FTEA13: 2
Examinerande lärare: Robin Stenwall
Maxpoäng: 38
Poäng för godkänt: 19
Poäng för väl godkänt: 28,5

Obs! Viktig information om legitimation!

Vid tentamenstillfället skall Du ha med Dig giltig legitimation. Saknar Du giltig legitimation vid tentamenstillfället får Du inte tentera.

Omtentamen i filosofisk metod, FTEA13:2

Besvara samtliga frågor. Skriv tydligt. Svårlästa svar tas inte i beaktande.

1. Semantik

- Vad är ett generellt uttryck? Illustrera med exempel. (2 p)
- Vad är ett singulärt uttryck? Illustrera med exempel. (2 p)
- Vad är en utsaga (alt. proposition) enligt Føllesdal et al? Illustrera med exempel. (1 p)
- Føllesdal et al. skriver att "referensen är en funktion av meningen". Vad avser de med detta? Illustrera med exempel. (3 p)

2. Definitioner

- Vad är en realdefinition? (2 p)
- Vad är en ostensiv definition? Förklara kort och illustrera med ett exempel. (2 p)
- Vad innebär det att en definition är operationell och vilka problem finns det med operationella definitioner? (3 p)

3. Argumentationsvärdering

- Vad innebär det att ett uttryck är semantiskt flertydigt (mångtydigt)? Belys med ett exempel. (2 p)
- Ge exempel på ett problem som semantisk flertydighet (mångtydighet) ger upphov till när vi utvärderar argument. (2 p)
- Vad innebär det att ett uttryck är obestämt? Ge exempel på ett uttryck som varken är flertydigt eller vagt, men som är obestämt. (2 p)

4. Sanning

- Beskriv en sanningsteori, samt vilka för- och nackdelar den har. (3 p)

Var god vänd!

5. Deduktiv argumentation

För vart och ett av nedanstående argument skall du ange om det är (i) logiskt giltigt; (ii) sunt (motivera); och (iii) en instans av "modus ponens", "modus tollens", "bekräftande av konsekventen" eller "förnekande av antecedenten". (8 p)

- a. Om Lee Harvey Oswald mördade John F. Kennedy så ligger Lund i Skåne. Lund ligger inte i Skåne. Alltså är det inte fallet att Lee Harvey Oswald mördade John F. Kennedy.
- b. Om detta är ett modus ponens argument så är Smålands den bästa studentnationen i Lund. Detta är inte ett modus ponens argument. Alltså är Smålands inte den bästa studentnationen i Lund.
- c. Om Magdalena Andersson är socialdemokraternas partiledare så är Donald Trump USA:s president. Magdalena Andersson är socialdemokraternas partiledare. Alltså är Donald Trump USA:s president.
- d. Om detta är ett argument som bekräftar konsekventen så är detta argument ogiltigt. Detta argument är ogiltigt. Alltså bekräftar detta argument konsekventen.

OBS! Använd er av sanningsvärdestabeller när ni avgör giltigheten hos argumenten.

6. Kriterier för god argumentation och informella felslut

Här följer en rad dåliga argument. Utvärdera dem enligt både den kriteriella metoden och felslutsmetoden, och försök slå fast vad det är för fel på dem. Det kan finnas flera fel på samma argument. (6 p)

- a) Min aggressiva lillebror är klimatskeptiker, så om jag tror på klimatförändringen får jag storstryk. Men mina kompisar är alla miljöaktivister, och de fryser ut mig om jag inte tror på klimatförändringen. Och dessutom har min kloka mattelärare, som kan allt om matematik, sagt att klimatförändringen är på riktigt. Så det finns visst belägg för tesen att människans utsläpp av koldioxid i atmosfären bidrar till global uppvärmning.
- b) Antingen kommer jorden bli obeboelig om femtio år, eller också är klimatförändringen en myt. Eftersom ingen lyckats bevisa att jorden kommer bli obeboelig om femtio år finns inga skäl att tro på klimatförändringen. Dessutom blir man ju rädd och ledsen av att tro på klimatförändringen, så det bör man undvika om man vill leva ett gott liv.
- c) Man bör troligtvis inte älska andra människor som sig själv. Det är ju en kristen idé, och den moderna vetenskapen har ju bevisat att det inte finns någon äldre skäggig herre uppe bland molnen. Och tänk om alla älskade andra människor som sig själva, det skulle inte bli bra. I så fall skulle de ju dela med sig av allt. De förmögna skulle ge bort sina pengar, och då skulle kapitalismen sluta fungera. Till slut skulle ingen vara fattig och ingen rik, och vi skulle leva i värsta kommuniststaten!

Lycka till!

LUNDS
UNIVERSITET

Filosofiska institutionen

Tentamen: 5 december 2025
Kurs: FTEA13:2
Examinerande lärare: Robin Stenwall
Maxpoäng: 32
Poäng för godkänt: 16
Poäng för väl godkänt: 24

Omtenta i filosofisk metod, FTEA13:2

Obs! Viktig information om legitimation!

Vid tentamenstillfället skall Du ha med Dig giltig legitimation. Saknar Du giltig legitimation vid tentamenstillfället får Du inte tentera.

- (a) Vad är ett uttrycks intension? (1p)
 - (b) Vad är ett uttrycks extension? (1p)
 - (c) Vad innebär det att två termer är synonyma? (1p)
 - (d) Måste synonyma termer även vara koextensionella? Motivera ditt svar. (2p)
- (a) Vad är en ostensiv definition? Förklara kort och ge ett exempel. (2p)
 - (b) Vad är en operationell definition? Förklara kort och ge ett exempel. (2p)
 - (c) Vad är en stipulativ definition? Förklara kort och ge ett exempel. (2p)
- (a) Begreppen *vaghet* och *mångtydighet* blandas ofta samman. Förklara vad skillnaden mellan dessa begrepp består i. (3p)
 - (b) Vad är bivalensprincipen ("lagen om det uteslutna tredje")? Förklara kort. (2p)
 - (c) På vilket sätt hotar vaga begrepp bivalensprincipen? (3p)
- Redogör i korthet för en sanningsteori. (4p)
- Nedan finner du fyra deduktiva argument.
För vart och ett av argumenten ska du ange om det är logiskt giltigt, om det är sunt och om argumentet är en instans av "modus ponens", "modus tollens", "bekräftande av konsekventen" eller "förnekande av antecedenten". Motivera kort era svar (4p)
 - (a) Om vatten kokar vid 0°C , så är Barack Obama rörmokare. Vatten kokar inte vid 0° . Alltså är Barack Obama inte rörmokare.

Var god vänd!

- (b) Om vatten kokar vid 100°C , så är detta ett modus tollens argument. Detta är inte ett modus tollens argument. Alltså kokar inte vatten vid 100°C
- (c) Om Donald Trump inte är rörmokare, så ligger Lund i Skåne. Donald Trump är inte rörmokare. Alltså ligger Lund i Skåne.
- (d) Om Joe Biden är USA:s president, så kokar vatten vid 100°C . Vatten kokar vid 100°C . Alltså är Joe Biden USA:s president.

Använd dig av sanningsvärdestabeller när du motiverar dina svar.

- 6. (a) Vad innebär det att ett argument är induktivt? (2p)
- (b) Vad säger välvillighetsprincipen? Förklara på vilket sätt det informella felslutet "halmdockan" (Straw Man) inte tar hänsyn till välvillighetsprincipen. Belys med ett exempel. (3p)

Skriv tydligt. Svårlästa svar tas inte i beaktande.

Lycka till!

/Robin

LUNDS
UNIVERSITET

Tentamensdatum: 24 november 2025
Kurs: FTEA13: 3
Examinerande lärare: Robin Stenwall
Maxpoäng: 20
Poäng för godkänt: 10
Poäng för väl godkänt: 15

Ordinarie tentamen i 1900-talets filosofi

Obs! Viktig information om legitimation!

Vid tentamenstillfället skall Du ha med Dig giltig legitimation. Saknar Du giltig legitimation vid tentamenstillfället får Du inte tentera.

Besvara samtliga nedanstående frågor (1-1,5 sida per fråga anses lämpligt).

Var god, skriv tydligt. Svärlästa svar tas inte i beaktande.

1. Redogör för Russells teori om bestämda beskrivningar. Vad är syftet med teorin?
2. Vad är ett privat språk? Varför kan det inte finnas ett sådant språk enligt den senare Wittgenstein?
3. Redogör för funktionen hos den *naturliga inställningen* och *epoché* inom ramen för Husserls fenomenologiska metod.
4. Gadamer påstår att tidsavståndet mellan den tidpunkt då en text produceras och tidpunkten då den läses är ”en positiv och produktiv möjlighet till förståelse”. Vad avses och vilka skäl ger han för sitt påstående?
5. Davidson skiljer mellan tre slags kunskap. Vilka är de och hur förhåller de sig till varandra?

Lycka till!

LUNDS
UNIVERSITET

Tentamensdatum: 9 januari 2026

Kurs: FTEA13:3

Examinerande lärare: Robin Stenwall

Maxpoäng: 20

Poäng för godkänt: 10

Poäng för väl godkänt: 15

Omtentamen i teoretisk filosofi: 1900-talets filosofi

Obs! Viktig information om legitimation!

Vid tentamenstillfället skall Du ha med Dig giltig legitimation. Saknar Du giltig legitimation vid tentamenstillfället får Du inte tentera.

Besvara samtliga nedanstående frågor (~1-2 sidor per fråga anses lämpligt).

1. Redogör för Russells paradox (antinomi). Hur argumenterar Russell för att Freges klasslära (mängdlära) ger upphov till en motsägelse?
2. Redogör för funktionen hos den *naturliga inställningen* och *epoché* inom ramen för Husserls fenomenologiska metod.
3. Redogör för begreppet *familjelikhhet* så som det figurerar i den senare Wittgensteins filosofi. Vilken funktion har begreppet hos Wittgenstein? Illustrera med exempel.
4. Enligt de Beauvoir befinner sig alltid en konkret mänsklig varelse i en särskild situation. Vad har denna tankegång för konsekvens för hur vi kan definiera kvinna och man?
5. Hur tillbakavisar Davidson skepticismen?

Var god, skriv tydligt. Svårlästa svar beaktas inte.

Lycka till!

LUNDS
UNIVERSITET

Filosofiska institutionen

Tentamen
Datum: 2025-12-16, kl. 8-12
Kurs: Vetenskapsteori
(FTEA13:4/FTEB06/ FTUA11:2404)
Lärare: C-J Palmqvist & H Thorén
Maxpoäng: 10
Poäng för godkänt: 5
Poäng för väl godkänt: 8

Vetenskapsteori tentamen

Varje fråga nedan kan ge max 2 poäng, där 1 poäng visar att man uppnått kriterierna för G på den enskilda frågan och 2 poäng att man uppnått kriterierna för VG.
Lämplig svarslängd: 1-2 A4 per fråga.

1. Redogör för den logiska positivismen. Vilka var dess grundtankar? Hur såg dess vetenskapsideal ut? Redogör också för minst två problem som drabbar positionen.
2. Redogör för Kuhns paradigmatteori. Vad är ett vetenskapligt paradig, och hur går det till när normalvetenskap bedrivs inom ett paradig? Redogör också för hur det går till när ett paradig avlöser ett annat.
3. Vad innebär falsifikationism? Redogör för de olika typer av falsifikationism Lakatos identifierade. Vilken är skillnaden mellan dogmatisk och metodologisk falsifikationism? Vilken är skillnaden mellan naiv och sofistikerad metodologisk falsifikationism? I ditt svar ska det vara tydligt varför den dogmatiska varianten är ohållbar och vilken position Popper hade.
4. Vad innebär vetenskaplig anti-realism? Vad är det anti-realisten förnekar? Redogör för något viktigt argument för anti-realism du stött på under kursen. Redogör också för varför anti-realisten kan avfärda Putnams "No Miracles"-argument för vetenskaplig realism. Slutligen, vad anser du om anti-realismen? Är den rimligare än realismen? Varför/varför inte?
5. Durkheim och Weber hade olika syn på samhället och på hur samhällsvetenskapen bäst bör bedrivas. Redogör för deras uppfattningar och förklara vilka de stora skiljelinjerna är. Vems uppfattning tycker du är mest rimlig, och varför?

Vänligen skriv utförliga svar, med er tydligaste handstil.

Lycka till!

/Carl-Johan & Henrik

LUNDS
UNIVERSITET

Filosofiska institutionen

Omtentamen
Datum: 2026-01-14, kl. 8-12
Kurs: Vetenskapsteori (FTEA13/FTEB06/
FTUA11)
Lärare: C-J Palmqvist & H Thorén
Maxpoäng: 10
Poäng för godkänt: 5
Poäng för väl godkänt: 8

Vetenskapsteori, omtentamen

Varje fråga nedan kan ge max 2 poäng, där 1 poäng visar att man uppnått kriterierna för G på den enskilda frågan och 2 poäng att man uppnått kriterierna för VG.
Lämplig svarslängd: 1-2 A4 per fråga.

1. I Poppers falsifikationism förekommer begreppet "den empiriska basen". Men vad är den empiriska basen enligt Popper? Vad krävs för att en teori skall räknas till den empiriska basen, och vilken funktion spelar den empiriska basen i falsifieringsprocessen?
2. Redogör för Kuhns paradigmatteori. Vad är ett vetenskapligt paradig, och hur går det till när normalvetenskap bedrivs inom ett paradig? Redogör också för hur det går till när ett paradig avlöser ett annat.
3. Redogör för Lakatos teori om forskningsprogram. Vilka fyra komponenter består ett forskningsprogram av? Hur skiljer man mellan progressiva och degenererande forskningsprogram?
4. Redogör för Hempel & Oppenheims deduktiv-nomologiska modell för vetenskapliga förklaringar. Vad kännetecknar modellen? Redogör också för minst två sätt denna modell kritiserats på. Värdera kort om kritiken är rimlig eller ej.
5. Redogör för Durkheims syn på samhällsvetenskapen. Durkheim förespråkade metodologisk naturalism och ett holistiskt synsätt på samhället, vad innebär det? Vad är samhällsvetenskapens studieobjekt? Vad är samhällsvetenskapens syfte, och hur kan det uppnås?

Vänligen skriv tydliga och utförliga svar.

Lycka till!

/Carl-Johan & Henrik